

אוניברסיטת תל אביב – הפקולטה למשפטים

מבוא לדיני איכות הסביבה

בחינה – מועד ב' - פיתרון

6 יוני 2008 – ג' סיון התשס"ח

דוד שור

חלק א' (50 נקודות)

1. איזו פעולה של אינה עשויה להיחשב פגיעה בזכות חוקתית בישראל?

- א. הקמת מפעל הפוגע בערך הדירות של השכנים.
  - ב. הקמת מפעל הפוגע בצבאים הגרים בסמיכות לו.
  - ג. הקמת מפעל המסכן את בריאותם של השכנים באופן מיידי.
  - ד. הקמת מפעל בלי שניתנה לשכנים הזדמנות לטעון נגד הקמתה.
- ר' בג"ץ אט"ד נ' ראש ממשלת ישראל.

2. המפעל של א.א. השקעות בע"מ גרם לזיהום אוויר משמעותי. איזו תביעה אינה אפשרית?

- א. תביעה אזרחית של עובר אורח שנקלע למקום באופן אקראי.
  - ב. תביעה פלילית נגד מנכ"ל החברה שלא ידע שהחברה מזהמת.
  - ג. תביעה פלילית נגד רשות מקומית שלא מנעה את הזיהום בתחומה.
  - ד. תובענה ייצוגית נגד רשות מקומית שלא מנעה את הזיהום בתחומה.
- ר' ע"א העמותה למען איכות סביבה וחיים בנהריה נ' איתנית.

3. הוגשה תביעה כספית נגד מפעל, בה נטען כי ביצע עוולה בכך שהפר את האיסור בחוק כנוביץ על גרימת זיהום אויר חזק. איזו טענה תוכל לעמוד להגנת המפעל?

- א. האיסור בחוק לא נועד לטובת הניזוק.
  - ב. הנזק שנגרם לתובע קטן וניתן להערכה בכסף.
  - ג. המפעל עמד בתקנים שנקבעו בתקנות הרלוונטיות.
  - ד. המפעל עמד בתקנים שנקבעו בהוראות אישיות שניתנו לו.
- ר' ס' 10 (ב) לחוק כנוביץ.

4. מנגנון הפיתוח הנקי (CDM):

- א. מחייב את ישראל למנוע בנייה הפוגעת בסביבת הים התיכון.
  - ב. אוסר על ישראל לייצא פסולת רעילה למדינות שלא הסכימו לקבל אותה.
  - ג. מתיר לחברות ישראליות לייצר חומרים הפוגעים בשכבת האוזון (בתנאי שהם לשימושים נחוצים והייצור נעשה בתנאים מסוימים).
  - ד. מאפשר לחברות להפחית פליטת גזי חממה בישראל ולמכור את הזכויות למדינות המחויבות להפחית פליטות לפי פרוטוקול קיוטו.
- ר' סימן 12 לפרוטוקול קיוטו.

5. איזה תוקף יש לעיקרון "פיתוח בר-קיימא" בישראל?

- א. ישראל מחויבת לו מתוקף הצטרפותה לפרוטוקול מונטריאול.
  - ב. היתר הזרמה לים יינתן רק אם ההזרמה עומדת בקריטריונים של קיימות.
  - ג. החלטת ממשלה מחייבת כל משרד להכין תכנית אסטרטגית לפיתוח בר-קיימא.
  - ד. בית-המשפט העליון פירש את הזכות לכבוד האדם ככוללת גם הזכות לפיתוח בר-קיימא.
- ר' החלטת ממשלה מס' 246, 14.5.03.

6. באיזה מצב נדרשת הרשות לאזן בין הנזק או הסיכון שייווצר אם תותר הפעילות, לבין התועלת שבפעילות?

- א. בהטמנת פסולת.
  - ב. בהקמת אנטנה סלולארית.
  - ג. בבקשה להיתר הזרמה לים.
  - ד. בתובענה לפי חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות).
- ר' ס' 3 לחוק.

7. קוז טוען שבהעדר עלויות עיסקה, אין להטיל מס על מזהמים שיגרום להפגמת העלויות החיצוניות שהם יוצרים. מדוע?

- א. מפני שמבחן ה-BAT יעיל יותר.
  - ב. מפני שהיטלים סביבתיים כבר קיימים בהקשרים רבים.
  - ג. מפני שגם אם לא יוטל מס, המזהמים יזהמו ברמה היעילה.
  - ד. מפני שפיתוח כלכלי יוצר יותר תועלת מאשר הגנה על הסביבה.
- ר' המאמר שלו.

8. איזו טענה אינה טענה של "צדק סביבתי" (לפי השימוש המקובל של המושג)?

- א. הפחתה בזיהום אויר תגרום לפיטורי עובדים.
  - ב. זיהום אויר פוגע יותר בקשישים מאשר באוכלוסיה הכללית.
  - ג. ההשקעות בשימור הטבע מטיבות בעיקר עם אנשים אמידים.
  - ד. המוסר דורש שגם לבעלי-חיים תינתן זכות עמידה בהליכים העלולים לפגוע בהם.
- טענות של צדק סביבתי מתייחסות לבני-אדם.

9. את מי מחייבת "האמנה ליישום תקנים בדבר פליטות מזהמים לאוויר" לעמוד בתקנים הקבועים בה?

- א. כל מי שהצטרף אליה.
  - ב. רק מדינות נספח I (Annex I).
  - ג. כל מי שפולט חלקיקים לאוויר.
  - ד. כל החברים בהתאחדות התעשיינים.
- ר' ס' 6 לאמנה ופסה"ד בעניין אלומות חולון.

10. איזה אינו נותן מענה (חלקי לפחות) לקושי בהוכחת הקשר בין מזהם לנזק?

- א. הטלת אחריות נזיקית על בסיס הסתברות.
  - ב. האיסורים בקשר לזיהום מים שבחוק המים.
  - ג. תקנות למניעת מפגעים (איכות אויר), התשנ"ב-1992.
  - ד. תקנות למניעת מפגעים (פליטת חומר חלקיקי לאויר), התשל"א-1972.
- בתקני סביבה, עדיין קשה להוכיח קשר בין מזהם מסוים לבין רמות חריגות של זיהום.

חלק ב' (50 נקודות)

איך משפיעים שימושי קרקע על איכות האוויר והמים?

תשובות אפשריות (אינן ממצות):

- בניה שאינה צמודת-דופן פחות חסכונית באנרגיה, מעודדת נסועה בכלי-רכב פרטיים שגורמים זיהום אויר ומים, מצריכה בניית כבישים שפוגעת במקורות המים
- חקלאות גורמת לזיהום מים (ואויר)
- מבני תעשייה רבים גורמים לזיהום מים ואויר
- מתקני תשתית (תחנות כוח, תחנות דלק, וכד') גורמים לזיהום מים ואויר

אלה כלים משפטיים מתמודדים עם זיהום אוויר ומים באמצעות רגולציה של שימושי קרקע?

תשובות אפשריות (אינן ממצות):

- תיקון חדש לפק' התעבורה: סמכות לרשויות מקומיות לנהל תחבורה בתחומיהן כדי למנוע זיהום אויר
- חוק המים: סמכויות לרשות המים לקבוע רצועות מגן מסביב למקורות מים
- תקנות מכוח חוק המים: הגבלות על מיקום והפעלה של מתקנים, שימוש בחומרים שונים, תהליכי ייצור
- חוק לשמירה על הסביבה החופית: צמצום הפגיעה בסביבה החופית (כוללת מים)
- חוק גנים לאומיים: מניעת בניה ופעילויות שונות באזורים רגישים
- חוק התכנון ובניה:
  - תמ"א 35
  - תסקירי השפעה על הסביבה
  - הוועדות לשמירה על קרקע חקלאית ושטחים פתוחים ולשמירת הסביבה החופית
- דיני נזיקין - מטרדים

אורך מירבי לתשובה: 40 שורות.

מבוא לדיני איכזה"ס (התשס"ח - מועד ב')

חלק ב'

מ.ז.	חלק א'	איך משפיעים?	כלים משפטיים	הערכה כללית	סה"כ חלק ב'	בנוס	סה"כ בחינה לפני (פקטור)	פקטור	ציון סופי	ערעור
	50 מתוך 50 ←	15	30	5	מתוך 50			-4		
	ניקוד מירבי ←									
	35	100%	100%	85%	49	2	86		82	
	40	70%	100%	85%	45	1	86		82	
	40	70%	100%	100%	46	1	87		83	
	40	55%	100%	100%	43		83		79	
	50	50%	60%	85%	30	2	82		78	
	25	100%	85%	100%	46	1	72		68	
	50	100%	100%	100%	50	4	104		100	
	25	90%	70%	90%	39		64		60	
	50	70%	100%	100%	46	3	99		95	
	45	100%	100%	100%	50	2	97		93	
	45	70%	85%	70%	40		85		81	
	50	70%	80%	85%	39	2	91		87	
	40	70%	85%	80%	40		80		76	
	45	70%	60%	60%	32		77		73	
	45	20%	100%	60%	36		81		77	
	35	85%	65%	50%	35		70		66	
	45	85%	100%	100%	48	1	94		90	
	41	75.0%	87.6%	85.3%	41.8		84.6		80.6 81.0	

034592683
038176640
039168513
039179593
039321583
040583221
046145066
052996303
060407921
060471281
061013124
061201646
066442823
066490939
066630187
300698651
308857515

ממוצע חציון